

potrebne vednosti še le uči. „Tako potrebne vednosti danes“ — smo rekli — in res, kar je železnica sedanjí čas za ceste, to je brzopis (štenografija) v vseh zborih. Ker je brz ko ne gosp. prof. Magdič svojemu delcu posebnih iztiskov napraviti dal, ga pri njem dóbí, kdor ga želi. — Pregled šolskih vestí realkinega programa nam kaže, da bilo je letošnje leto v 6 razredih skupaj 125 učencev (največ — 36 — v drugem, najmanj — 8 — v šestem razredu). Učiteljev z ravnateljem vred ima realka 13, med katerimi so Slovenci gospodje: Erjavec, Jelovšek, Lipež, Magdič, Tušek.

\* *Technisches Polyglott-Onomasticum oder Wörterbuch der Namen der geistlichen, Civil- und Militärwürden und Chargen, der Professionisten, Künstler und Handwerker, der Grade der Bluts- und Eheverwandschaft, nebst anderen charakteristischen Benennungen in sieben Sprachen und dem friaulischen Dialekte, und zwar: in der deutschen parallel zu der italienischen (zu dem friaulischen Dialekte), zu der französischen, englischen, slovenischen, lateinischen und griechischen Sprache, verfasst von Josef Wuk, Weltprieser etc. etc. von Görz.*

Prišli so v prav ličnem natisu že 4 vezki tega slovnika na dan, kateri v sedmerih jezicah razklada imena v življenji najnavadnih rečí. Nemška beseda stoji na čelu in slovník pové potem, kako se ta beseda imenuje talijansko, furlansko, francozsko, angleško, slovensko, latinsko in grško. Vidi se pri vsaki besedi, da gospod pisatelj tega slovnika prav skrbno ravna in da ne pobira besed brez kritike; zato je delo hvale vredno in priporočilo vsem, ki za nemške besede hočejo vediti besede v peterih imenovanih jezikih, pa še posebno slovničarjem je ta slovník dober pomočnik. Še 4 vezki pridejo na svetlo, da bode delo končano. Vezek veljá 50 nov. kr. Dobivajo se na vseh večih knjigarnah tržaških in goriških.

## Dopisi.

**Iz Maribora.** — r — Ponovite, ljube „Novice“, prijazno povabilo naše čitavnice Slovincem, posebno našim rojakom okoli Maribora. Letošnja „beseda“ se ve da ne more biti tako veličanstvena, kakor lanska, ker tudi nima krasnega pomena lanske slovesnosti. Ne bode se namreč letos praznovala tisočletnica krščanstva pri Slovencih, kakor lani. Vendar pa tudi letos menimo na oder stopiti in veči množini, ne samo našim družbenikom, poročiti nekoliko slovanskega, posebno pa slovenskega dušnega blaga. Podpirali nas bodo pevci iz Bistrice, Frauheima, Jarenine in sv. Lenarta, tako, da bo zborova moč izdatna. Samospeve so prevzeli: gospodičina Kletnerjeva iz Gradca, tamošnjim Slovanom znana po milem petji v tamošnji lanski tisočletnici sv. Cirila in Metoda, razun nje pa tudi drugi miloglasni in domoljubni pevci in pekinje iz Maribora in Bistrice. Tako si upamo, da ne bode nobenemu žal, ki se bo 31. julija v Maribor potrudil. — Kar se tiče vstopnine, smo že slišali od nekterih oponašanje, da to ni gostoljubno, ali saj da je vstopnina prevelika. Vendar je treba premisliti, da smo za predlansko besedo potrosili več ko 200 gold., za lansko pa več ko 900 gold. Te denarje so bili dali samo nekteri domorodci, da bi napravili svojim rojakom žlahtnejšo zabavo. Pravično pa je, da vsaki nekaj pripomore, ki se vdeleži. Tako se dá več in večkrat kaj storiti, pa zakaj ne bi tudi pri taki priliki nekaj ostalo za naše mlade domače zavode? Zato posebno Slovence blizo Maribora še enok vabimo, naj si pridejo po vstopne liste v našo čitavnico. Volitev stalnega odbora dne 3. dne t. m. je sledeči uspeh imela: Prvosednik, tajnik in denarničar so prejšnji ostali,

odborniki pa so po alfabetičnem redu: gg. Jedlička, inženir, Majciger, gimnazijski učitelj, dr. Prelog, zdravnik, in dr. Vogrin, kanonik tukaj.

**Iz Celja.** — \* — Rekli bi skoraj, da je čitavnica naša, kar javne veselice zadeva, enmalo mlačna, pa prizanašamo ji radi, ker pa skrbi, da so saj tiste, ktere časih napravi, polne pravega čistega veselja. Taka je bila tudi zadnja „beseda“ 10. t. m. Iz programa povzamemo le, kar je bilo bolj novega in med drugim bolj zanimivega. Med pesmami: „Kje dom je moj“, česka, prevodil A. Pirnat, „Slavčeku“ Sl. J. Podgorjanskega, čveterospev Tribnikov in pa „Staročeska.“ Tudi že slavnoznani „Šentjurski pevci“ s svojim milim petjem in Ant. Grabič s svojimi šaljivimi so jako pripomogli k ovi večerni veselici. Posebno se zahvaljujemo pevovodju g. G. Tribniku, ki je na glasoviru in violončelu, g. Salmhoferju, teharskemu učitelju, kateri je na gosle igral, in pa gospodičini Emi Š., ki je na glasoviru tako izvrstno svirala, da si je sedaj pri tej besedi, kakor že tudi pri poprejšnjih, občno gromovito hvalo pridobila. Do vrha pa je priklopelo veselje, ko smo ob 11. uri iz Laških toplic tale telegram v francozkem jeziku prejeli: „Pozdrav Hrvatov, ki se zabavljajo v Laških toplicah. Živili Slovenci in njihove gospé.“ Ploska in živio-klicev ni bilo ne konca ne kraja. In tako je veselica pri sladkem petji in malem plesu trajala precej čez polnoč. Da bi le skoraj spet kake „besede“ v čitavnici celjski doživeli! Pa saj ne dvomimo nad tem, ker smo še celó in sicer radostni slišali, da ravnateljstvo namerava, k drugim že pri nas navadnim veselicam še vprihodnje male gledališčne igre pridružiti. Bog daj srečo! To bo novo netilo iskrenega in živahnega kretanja čitavnice naše. — Ko že ravno o besedi in pesmih govorim, naj še dostavim popravek neke pomote v dopisu iz Celja v predzadnjem listu „Novic“: Naš pevovodja gosp. G. Tribnik ni pesem zložil, ampak le nekaj narodnih in drugih je zbral in tistim, ki še čveterospevov nimajo, jih je napravil, nektore pa, kakor „Slavčeku“ in druge, sam na čveteroglase postavil. 1. zvezek pride konec t. m. na svitlo, njegova „Slovenska maša“ pa še le mesca avgusta ali septembra. — Še nekaj novega. Mestna srenja je včeraj 16. t. m. bivši minoritski samostan ali tako zvano Bočinekovo hišo po dražbi za 46.000 for. za mesto kupila.

**Iz Ipave.** Dne 15. avgusta t. l. — v praznik vnebovzetja Marije Device — se bo „ipavska čitavnica“ slovesno odprla. Programi se bodo o svojem času razposlali. Ako bi komu drago bilo, s petjem ali drugače k slovesnosti pripomoči, naj odboru blagovoljno naznani, kako in kaj, da se programu pridene.

## Odbor.

**S Pivke 15. julija.** — V Postojni smo šolsko leto že končali 13. julija; hiteli smo namreč s podukom in poskušnjo, da nam več časa ostaja za prenarodbo šolskega poslopja. Tedaj dobimo prostorne šolske sobe, ker za učnike ne bo več stanovališč pod šolsko streho, in se jim bo namesti tistih raji priklad v denarjih dajal. Polagoma napreduje naša šola; zdaj ima že svoj lasten lepo obravnan vrt za sadjorejo, v pospeh pevskega poduka dobila je tudi lastno fisharmoniko. Namesti navadne razredbe ali klasifikacije šolskih učencev prejeli smo letos sporočilo letno v slovenskem jeziku\*), v katerem za vvod stoji kratka zgodovina postonjske šole. Povedano je ondi, da se prvi spomin te šole nahaja leta 1702, kjer je bil orgljár in učitelj

\*) Radostni smo prebirali tudi mi to „Sporočilo postonjske šole“, ki je nekako napravljeno po programih gimnazijskih in tudi v pisavi kaže lep napredek, da je r samoglasnik. Dobro!



Anton Kopriva; da leta 1808 se je po doneskih iz vsega notranjskega okroga sezidalo sedanje šolsko poslopje; da v dneh francoske posesti leta 1810 je bil ondi ustanovljen gimnazij ali kolegi z dvema razredoma, ki bi se bila kmali imela pomnožiti na štiri; da leta 1820 pa se je po višjem dovoljenji začela glavna ljudska šola s štirimi razredi, kakor ostaja še sedaj. H koncu je izrečena želja, da bi bilo kdaj mogoče, v Postojni ustanoviti kako srednjo šolo, namreč realko ali še bolje realni gimnazij. — Takošen realni gimnazij najbolj zadostuje potrebam mladine, ki se želi kaj več izobraziti; daje namreč podlago za bolj izobraženega kmetovavca in obrtnika, pa tudi za viši bolj učeni stan. Ko deček dovrši navadno ljudsko šolo, se lahko še ne razloči, za kakošen stan je bolj pripraven in namenjen; sama realka pa ga precej odpelja duhovstvu, pravoslovju ali zdravilstvu, sam gimnazij nasprot ga odvzame kmetijstvu, obrtni ali trgovstvu. Vendar ko je mladenček se nekatere leta že uril v realnem gimnaziju, potem se bolj razumno zavé svojega poklica; in naj se potem obrne na ta ali ta stan, koristilo mu bode to, kar se je doslej navadil. Bi mar za gorensko stran v Kranji ne donašal več prida realni gimnazij z ozirom na rečne predmete kmetovavčeve, obrtnikove in trgovčeve in na novejšje jezike, namesti na golo latinščino ali presilno nagnano staro grščino s svojimi pretankimi razločki partikel ali akcentov?\*) Na Dunaji so preteklo leto napravili dva realna gimnazija, enaka sta v dunajskem Novomemestu in v Badnu na Avstrijskem; tudi za Varaždin na Hrvaškem in za Kotor na Dalmaškem je glas, da bi se ondi napravil realni gimnazij namesti navadnega ali gole realke.

V Postojni se tudi v družih rečeh kaže napredek, dasiravno časi niso več tako bogati, kakor nekdanj. Zemljišča, ki jih je lansko leto soseska kupila, se umno zboljšujejo in lepšajo; pri vhodu v prijazni trg se poleg ceste vidi prijeten drevored, in za njim zeleni in cveteči vrtiči; po strmeh in v zadnje že zlo golem Soviču, ki vrhi nosi ostanke starega grada, se lipe, orehi, kršeli in češnje bolj košato razrašajo, in v zatišji je zasajeno smrečje. V prečudni podzemeljski jami so ozki prehodi razširjeni, in pred vhodom je prostor bolj raztegnjen; pred vhodom se bo zdaj zidala še nekolika hiša, da se bo ondi nekatera priprava za jamo hranjevala, in da bodo obiskovavci sloveče jame lahko pod streho nekoliko čakali ali se hladili, preden gredo v podzemeljske prehajališča. Tudi boljša, bolj široka in položna cesta od trga proti jami nima zaostajati. Da se je domača godbina družba izvrstno prestvarila, da se je pevsko društvo ustanovilo, je poslednjič povedal dopisnik iz Planine; pa tudi strelsko društvo se je oživilo, in šteje mnogo udov iz trga in okolice. — Sadjoreja se v okolici po Pivki bolj in bolj čisla, v slavinski fari jo posebno budijo vsakoletne darila iz g. Kalistrovega ustanovila. Pa tudi na ohrambo lesov in gozdov so ljudje začeli svoje oči bolj obračati; zgled Primorcev bo Pivčane in Kraševce bolj priganjal se truditi, zakaj krog Sežane in Bazovice in Lipice je že na tisuče in tisuče drevja v novo nasajenega. Ko bi po reški dolini, okoli Vrem, Košane in Trnovega le še z vinorejo kaj drugače ravnati začeli. Pa trta in grozd na trti se še nekako čisla; kadar se je pa potrgalo, se grozdje mnogokrat tlači v tisti kadi, kjer je bila pozimi kislina, in mošt se hrani v takem sodu, ki se je navzel slabega duha in plesnobe. Zatoraj vremščina — tako se imenuje domače vino v reški dolini — nima posebne cene in veljave za kupčijo, čeravno daje

prav pitno kapljo, kadar je prav vravnana. Da bi bilo kmali bolje!

**Iz Razdrtega.** (*Zahvalnica gosp. Petru Kozler-ju, častnemu sosesčanu našemu*). Prečastiti gospod! s prijaznim dopisom Svojim od 5. dne t. m. iz Dunaja ste soseski naši darovali tri iztiske krasnega „zemljovida“ Svojega in ob enem naznanili nam, da po Vaši dobrovoljnosti je ona za večne čase družbenica Matice slovenske. Prisrčna hvala Vam za vse te lepe spominke! Ob enem pa, blagi gospod! sprejmite zagotovilo, da občina naša po celi vrednosti vé ceniti darove Vaše, ki so posvečeni omiki naši in omiki naših otrok in vsem prihodnjim unukom našim. Ker pa omika narodova je najkrepkejša podzidje, na katero se opira ravno tako blagor duševni kakor blagostanje posvetno, bodo še unuki naši nam hvaležni, da smo Vas volili med svoje domačine. In kakor mi dandanes priznavamo hvaležno Vaše djansko domoljubje, tako ga bodo priznavali vsi zanamci naši. Bog Vas ohrani nam in vsej domovini še mnogo mnogo let!

Odbor županije razdrške 13. julija 1864.

**Iz Ložke doline na Notranjskem** 18. julija. Pretekli petek zjutraj je v vasi „Vrh jezera“ imenovani v lesenem dimniku ogenj se unel in v slamnato streho šinil. V dveh urah je pogorelo 19 hiš in ravno toliko drugih poslopij, to je, skednov, hlevov in kozolcev. Ostalo je s cerkvijo le 5 hiš, ktere so bile malo oddaljene od vasi. Le malo so otehi, ker domači ljudje so bili na polji, po senožetih in drugod na delu raztreseni, drugi pa so še le na pomoč prihiteli, ko je že skorej vse bilo pogorelo. Med 19 pogorelci sta samo dva gospodarja zavarovana. Toliko revščine potrebuje velike pomoči; okrajna gosposka in naš gospod fajmošter sta brž začela nabirati milošnje ali v lesu, živežu, obleki, denarji itd. Pa brez unanje pomoči bo le malo pomagano pogorelcem, ki so na beraški palici. Bog daj, da se jih usmilijo še drugod dobrotniki!\*)

**Iz Ljubljane.** Pretekla sabota je Ljubljani bila dan velicega veselja, čigar slovesnost so že v petek naznanjale zastave, ki so vihrale s stolpa mestne hiše: prisegal je novoizvoljeni župan g. dr. Etbin Costa. Do 11. ure dopoldne se v primerno ozaljšani in s podobo Njih Veličanstva presv. cesarja Franc-Jozefa okinčani dvorani snide mestni odbor in magistrat s toliko množico družih stanovnikov različnih stanov iz mesta in predmestij, da je bila čez in čez polna. Ko odbije enajsta ura, stopi, spodobno sprejet, Njih eksc. cesarski namestnik gospod baron Schloissnigg z gosp. grofom A. Auerspergom v dvorano. Gospod župan se vstopi pred njega. — Vse je tiho, in cesarski gosp. namestnik začne ogovor svoj, rekoč, da 30. junija so blagovolili Njih Veličanstvo potrditi izvoljenega župana. Obširno polje je zdaj odprto delavnosti Vaši, gospod doktor! Rajni župan Ambrož je mnogo dovršil, kar bo treba vzdržati, — mnogo je začel, kar bo treba dognati, — mnogo pa je še ledine, ki jo bo treba obdelati. Vsaki dan bote imeli opravil dovelj. Politika, znanstvo, obrtnijstvo so kolesa, ki se sučejo neprenehoma naprej in se dotikujejo na mnogo stran tudi mestjanskih zadev. V svesti sem si, da boste zadostili vsemu, kar Vam bo toliko laže, ker imate mnogo izvedenih, skušenih in domoljubnih mož — odbornikov — okoli sebe. Da pa bote tudi zvesto opravljali svojo službo, boste zdaj prisegli. — Gosp. grof A. Auersperg bere prisego po obliki, kakor je rajni župan prisegal, in gospod župan poslednje besede ponavlja po besedah cesarskega

\*) Resnica od konca do kraja! Res treba nam realnih gimnazij.

\*) Ki bi jim gotovo radi pomagali, ako bi med 19 ne bila samo dva v bratovščini sv. Florijana, hišnim gospodarjem toliko potrebni!



gospoda namestnika. — Ko je bila prisega dovršena, poprime župan besedo in v nemškem jeziku najpred prosi cesarskega gosp. namestnika, da blagovoli ponižno zahvalo njegovo naznaniti Njih Veličanstvu za potrjenje volitve. Potem obljubo ponavlja, ki jo je izustil tisti dan, ko je bil za župana izvoljen po večini mestnega odbora, da kot ustavnemu mestnemu predstojniku mu bode državna in deželna vlada vseskozi vodilo, ktere ga se hoče nepremakljivo držati, zato se ne bode nič zgodilo samo po njegovi lastni volji, marveč vse le kakor bode sklenila skupščina mestnega odbora. V pomoč tedaj prosi mestne odbornike, mestjane in magistratne uradnike. — Končavši nemški govor začne govoriti slovenski tako-le: „Stoječi pri začetku četrtega leta nove ustavne dôle se moramo ozreti na to, kar se je godilo v preteklih treh letih: v čem smo napredovali in v čem smo zaostali. Lahko se vidi, in ne dá se nikakor tajiti, da smo mnogo korakov storili naprej. Autonomija, srenjski samostojnost, se je okrepčala in utrdila, — utrdila posebno pod krilom preslavnega, občespoštovanega gospoda c. k. deželnega poglavarja, ki ne sega v meje srenjske samostojnosti odločene. Na poti le-te samostojnosti se je mnogo koristnega naredilo. Mnogozaželeno višo realko — danes jo imamo; nova naprava za uboge še marsikaj družega za družbeno, socijalno življenje koristnega se je ali dovršilo ali saj začelo, in mi bomo to izpeljali. Ne bom pa našteval danes, kolike nas še čakajo dela, da se lotimo tega, kar je zaostalo. Milejši mi je spomin napredka. Posebno pa v enem smo krepko napredovali: v narodnem življenju, v narodni omiki. Ako primerimo čas, ko je rajnk župan, moj prednik g. Ambrož, ravno na tem mestu prisegal, kaže se nam velik razloček v prav kratkem času. Narodne družba širijo ljubezen do narodnega jezika, do naše očetnjave, med vsemi Slovenci, in narodno slovstvo krepko živi in lepo napreduje, ter nareja pot resničnemu ustavnemu življenju. Ustavno življenje more biti le na podlagi javnosti, javnost pa zahteva narodno omiko, narodno življenje, narodnega duha. Srčno veselje more tedaj presuniti vsacega domoljuba, vsacega ustavnega človeka, ako vidi, kako se širi domače življenje in rodoljubje. V takem občutku pa se moramo hvaležni spominjati Tistega, ki je nam prvi pot k temu pripravil, — Tistega, ki je po svoji lastni volji ustavo nam daroval, — Tistega, ki je brž v začetku nove ustavne dôle nam enakopravnost zagotovil. Vam vsem tedaj, častiti meščani in prečastiti udje mestnega zbora, gotovo po volji rečem: Bog živi, Bog ohrani presvitlega cesarja in gospoda Franc Jožefa Prvega. Slava! Slava!“ — In navdušeni slava-klici so doneli po dvorani trikrat se ponavljajoči. S tem pa je bila končana slovesna prisega. — Kakor je cesarski namestnik lepo in priljudno govoril, tako krepko in v polni zavesti svoje resnične volje, vso svojo delavnost žrtovati blagru mestnemu, je odgovoril župan. Po govoru je Njih ekscelencii predstavil odbornike. Po odhodu cesarskega gospoda namestnika je prvi magistratni svetovavec g. Guttman predstavil gosp. županu mestne uradnike, zdravnike in učitelje; po vsem tem pa ga pozdravlja deputacija iz Trnovške fare ter mu veselje razodeva, da mestni župan je izvoljenec 3. razreda, v katerem je največ volivcev iz Krakovega in Trnovega.

Popoldan je bil po vseh mestnih vogalih nabit razglas v slovenskem in nemškem jeziku sledečega obsežka: „Slavni mestni odbor me je 8. junija t. l. izvolil za župana glavnega mesta te dežele ter vsled najvišega potrjenja, narejenega 30. junija, danes stopam v to službo. Dobro mi je znana teža moje službe, vendar pa imam trdno voljo srečo meščanske občine, njenih meščanov in prebivalcev v tistih mejah, ki so meni po-

stavljene, kar se največ dá, ohraniti in pospeševati z vsemi svojimi močmi. Vspešnih nasledkov pa morem upati le tadaj, če me ne bode podpiral, kolikor je treba, samo slavni mestni odbor, ampak tudi vse ljudstvo. Obračam se toraj k vsem meščanom in prebivalcem tega mesta, ter prosim, da bi me podpirali z odkritosrčnostjo ter mi naravnost brez ovinkov pripovedovali svoje želje in pritožbe, in da bi natanko izpolnjevali mestnega odbora in magistratne gosposke naredbes, ktere se bodo izvrševale, kakor ukazujejo postave in kakor hoče imeti pravo ustavno življenje.“

Ob osmih zvečer se je že začelo živo gibanje po mestu. Zvedilo se je namreč, da po želji mnogih mestjanov, kateri so Cesarjev sklep, da je dr. Costa potrjen mestni župan, radostni sprejeli, se bode ob devetih pred stanovanjem županovim napravila pevska večernica. In res, čem bolj se bliža ura deveta, tem bolj se polni „Breg“, kjer stanuje župan. Noč je bila krasna, kakoršne še ne pomnimo letos; luna je tako mило sijala v mirno hladno noč, da bilo je veselje. Ko po deveti uri od mestne hiše, po velikem in starem trgu z bakljado pride pevski zbor čitavnice s svojo zastavo in „Južni Sokol“ tudi s svojo, ki obé ste se krasno lesketale o luninem svitu (filharmonični pevski zbor in pa „turnverein“, čeravno tudi prijazno povabljen, nista prišla, rekši, da se udeležita le, ako jih mestni odbor povabi, ki bi po takem moral svoj lastni akt slaviti, kar še nikdar nikoli ni bilo in ne more biti) se privali toliko naroda, da vse črno je bilo na bregu desnem in levem Ljublanice in po vsej okolici, ki se zdaj raduje nad transparentom na uni strani Ljublanice napravljenim, v katerem ste se svetile črki E. C. Ko se narodne družbi ustopite na svoje mesto, začne vojaška glasba c. k. topničarjev pod vodstvom g. Ambroža večernico z izvrstno godbo. Ko glasba potihne, pevski zbor začne „véliko pesem novemu županu posvečeno“, ktero je po besedah Fr. Levstikovih zložil pevovodja g. Fabjan. Ker je bila ta pesem (cantate) glas, po katerem svojemu županu verno udana Ljubljana razodeva svoje čuti in je po takem bila ta kantata jedro svečanosti današnje, jo postavimo celo le-sem. Tako se glasi v besedah in napevu izvrstna pesem:

Ljubljana, mati naša, izvolila  
Tvoj um je, Tvoje mlade si moči,  
Da jim osodo svojo izročila,  
Svoj up i težo svojih bi skrbí.

Navdušena Ti zdaj roko podaja,  
Nje glas doneč pozdravlja Te vesel,  
Ker Te na sedež slavnih mož posaja,  
Da nje krmilo krepko bi prijel.

Razsodni žreb Ti glasno je oznanil,  
Ko je potihnil sil nasprotnih boj,  
Da vének Tebi le je národ hranil,  
Da v boji národ bil je za Teboj.

S Teboj je bil, ker si je trdno v svésti,  
Da níkdar ne omája Te vihár,  
Da Ti na Tvojih dni strmotnej česti  
Njegove sreče vedno bode már.

Naj slava Tebi čista bi sijala,  
Ko sije denes vera naša v Te,  
I naj bi rodóm poznim oznanjala,  
Modrost, pravičnost Tvojo in imé!

Ljubljana denes Ti rokó podaja,  
Nje glas doneč pozdravlja Te vesel,  
Ker Te na sédež slavnih mož posaja,  
Da njé krmilo krepko bi prejél.

V tem, ko se pesem odpoje, na uni strani Ljublanice bengalični ogenj razsvetljuje celo okolico, in zdaj „živio- in slava-klici“ zagrmijo iz tisočernih ust novemu županu, kateri se z oknja doli zahvaluje s kratko pa-



krepko slovensko besedo, katero množica pod oknom porne s gromovitimi slavaklici.

Ko je pevski zbor odpel še Ipavčevo „Domovino“ in Jenkov „Naprej“, je serenado sklenila vojaška godba in pevski zbor in „Sokol“ se s zastavama svojima poslovita od gospoda župana, pa se v lepo vredjenih vrstah, kakor sta prišla, napotita pred stanovanje cesarskega namestnika gospoda barona Schloissnigga in ondi zapoje zbor Veitovo pesem. Ko odpoje, donijo tudi tukaj-prespoštovanemu gospodu slava-klici, ki se ponavljajo, ko pred hišo deželnega glavarja g. barona Codelli-a odpoje zbor Vinterjevo „Slavsko domovino.“ In s tem je bila končana lepa slovesnost v najlepšem redu, kakor se je pričela. Kakor je slavnoznani čitavnični pevski zbor, v katerem so danes bili zbrani vsi izvrstni pevci, poveljal narodno svečanost, ki v kroniki mestni zapisana ostane na veke, tako je „Južni Sokol“ (bilo ga je blizo 100 glav) se vnovič danes društvo skazal, ki se ne odlikuje samo po krasni svoji obleki, temuč je tudi v tem res občnega spoštovanja vredno, da vsigdar vse dovršuje v najlepšem redu. — Gospod dr. Etbin Costa pa je danes očitno vidil, s koliko radostjo je bela Ljubljana sprejela njega kot pravega domačega župana, ki se ne bode lovil zdaj na levo zdaj na desno, ampak vseskozi hodil pravo ustavno pot, — in s kolikim zaupanjem se obrača do njega, ki že več let pozna bistro njegovo glavo, blago srce in železno delavnost njegovo. Kdor kakor on s temi lastnosti nastopi županstvo, ni ga strah, da ne bi popolnoma izpolnil mesta svojega, če tudi mu ne bojo samo rožice rastle po potih, ktere bo hodil, ampak mu tudi s trnjem bodo zarašene mnogokrat. Zato „na zdravje!“ „na prav trdno zdravje!“ — Ne moremo pa si kaj, da ne bi pri tej priliki rekli še ene. Že več let se kaže živa potreba mestne glasbe (muzike), ker slovesni taki in enaki obhodi brez glasbe ne morejo biti. Če celó Novomeščani imajo dobro vredjeno muziko, kako da bi je glavno mesto ne moglo imeti? Drugo pa, kar smo že ob Ambroževi slovesnosti leta 1862 v „Novicah“ grajali, je to, naj bi se nikoli več ne rabile smolnate baklje. Že to, da tisti mestjani, ki so svetili pevcem, da so vidili peti, so prejeli voščene baklje, je nevoljo obudilo pri ostalih, ki so prejeli smolnate; vzeli so jih sicer v mestni hiši, al medpotoma so jih oddajali fantalinom, ker v tesnih ulicah in med veliko trumo ljudi dobro oblečenemu človeku ni mogoče iti s tako bakljo brez nevarnosti poškodovanja, če tudi bi že rad požiral dušivni dim. Naj se tedaj za vselej odstranijo smolnate baklje, ktere so slovesnostim tudi o tem na kvar, da ljudje, kateri v jajcu dlake iščejo, brusijo hudobne svoje jezike, brez pomislika, kako pridejo baklje v roke ljudem, ki bi jih raji vidili na Grintovcu.

— Novoizvoljeni dekan stolne naše cerkve, preč. gosp. dr. Janez Zlatoust Pogačar, bil je preteklo nedeljo po veliki maši slovesno vmesten s pravico rabiti škofovske znamenja, to je, mitro (infulo), pastirsko palico in prstan, katero so sv. Oče milostljivo dovolili vsacemu prihodnjemu stolnemu dekanu ljubljanskemu.

— V god c. kr. gimnazijskega ravnatelja gospoda dr. Miteis-a so mu dijaki napravili večernico, pri kateri so peli 3 pesmi slovenske. — „Triest.“ dopisniku, ki se huduje nad to „Taktlosigkeit“, da se nemškemu ravnatelju poje slovenski, odgovarja že Preširn v svojem „Orglarji“:

Pusti peti moj'ga slavca,  
Kakor sem mu gèrlo stvaril!

— Komisija za osušenje močirja (morasta) nannanja, da pride prihodnji tore k dopoldne ogledavat

močirje (mah) okolice ljubljanske na levem bregu Ljubljance, popoldne pa vrhniško, — v četrtek močirje okolice ljubljanske na desnem bregu, — v petek pa mestne dele. Cilj in konec tega ogleda je odločiti tiste kraje, kateri naj bi se letos požigali. Naj se tedaj vsak posestnik že pred oglasi pri tej komisii ali pri svojem županu, ali pa naj napovedane dneve stopi pred komisijo.

— Iz Kranjskega so pretekli teden v Ljubljani nabrali 44 prostovoljcev za armado mehikansko.

— Od več strani nam dohaja vprašanje: Bo li „zlati vek“ tudi letos izhajal? Kar smo o tem zvedili, v kratkem povemo: Pisavcem je treba bravev; lanskega „zlatega veka“ je še kacic 4–500 iztisov. Sezite po njem, kateri ga še nimate.

— Slavna družba sv. Mohora poslala nama je „živalstva“ in „rastlinstva“ po 10 iztisov vsacemu, da ga po svoji previdnosti razdeliva vsaki svojim dijakom, v čegar imenu se ji srčno očitno zahvaljujeva. A. Léser in J. Marn.

### Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Konec tega meseca pride kralj pruski na Dunaj. — Govori se tudi, da se snidejo vsi vikši vojskovodji našega cesarstva v posvèt na Dunaji; o čem bode posvetovanje, se ne vé; nekteri mislijo, da o prenapredbi vojaščine. — Tudi škofa g. Strossmayer-a so časnikarji pretekli teden imeli na Dunaji in pravili so, da je imel dolg pogovor s hrvaškim dvornim kancelarjem itd., — pa bôsa je ta novica; prevzvišeni škof je v Diakovaru in gré v toplice jamniške. — Čedalje bolj je podoba, da vlada misli sklicati kmali deželni zbor v Zagrebu. Ker Hrvati zdaj nimajo neodvisnega časnika, se toliko več brošuric prikazuje, ktere po svojih smislih obdeljujejo hrvaške zadeve, kakor se tudi dunajski časnik „Botschafter“ pogostoma ozira na Hrvasko; modri Nathan je zasledil ondi dve stranki: magjarsko in česko-hrvasko! — Vladni časnik beneški „Gazzetta di Venecija“ potrjuje, da je avstrijska vlada roko podala pruski in ruski, pa le zato, da si varujejo svoje staro pravo, in da skrbé zato, da pogodbe ne ostanejo mrtva črka. Pomenljiva je ta beseda zlasti nasproti besedam Napoleonovim, ki je v znanem svojem kongresnem razglasu o pogodbah govoril kakor o mrtvih v grobu. — Laško kraljestvo je v velicah zadregah; od ene strani dolgovi in pomanjkanje denarja, od druge nezadovoljnost ljudstva, zlasti neapolitanskega, da Garibaldi mora mirovati; vrh tega pa se roparska drhal tako narašča, da je vlado že samo strah, čeravno jo zatira na vso moč. — V Šlesviku miruje zopet boj in bode miroval saj do 31. t. m. Brž ko ne pa je vojske konec, ker danska vlada v svojih velicah stiskah je pisala na Dunaj in Berlin, da hoče za trdno mir skleniti. Vlada avstrijska in pruska sta ji odpisale, da tudi one želite, da neha vojska; al do 31. dne t. m. se mora podlaga najti miru, in zatega del naj pošlje pooblastenca na Dunaj. Ali bode danska vlada ponudila povoljne pogoje, po katerih se bi razmotal klobčič, — kdo bo vojskine stroške plačal, in še drugega več je, kar ne bode velicah težal. — Velika pravda se je začela v Berlinu zoper Poljake, ki so v Poznanskem (ki je nekda j bilo obstojni del Poljskega kraljestva, zdaj pa spada pod prusko) pomagali v poslednjem puntu poljskem. 17 let je preteklo, kar od časa ko je Mieroslavski bil kolovodja, ni bilo več take velike tožbe. Dozdaj je 199 zatožencev; 103 obdolžujejo pravega velicega izdajstva 35 deležnikov, 14 pa taci, ki so pripravo delali.